

Holandská spojka — pár slov na úvod ke dvěma retrospektivám (v jedné)

Libuše Heczková

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav české literatury a komparatistiky
libuse.heczkova@ff.cuni.cz

Texty následující retrospektivy jsou navzájem spojeny historickou vazbou, která se napíná mezi dvěma letošními významnými výročími: 400 let od bitvy na Bílé hoře a 350 let od úmrtí Jan Amose Komenského. Ve *Slově a smyslu* bychom chtěli výročí nepřipomínat jen jako povinnost, jako nezbytnou pěnu dní. Na obě výročí jsme sice mysleli, ale chyběl nám smysl, tedy to slovo, které jsme si dali do titulu, a také způsob, jak je připomenout. Před časem jsem se však v jedné pražské restauraci setkala s pozoruhodnými historiky ze skotské Univerzity v St Andrews. Kromě zaujatých oslav skotského studeného a divého pobřeží a nejstarších golfových hřišť jsme se v rozhovoru ocitli v Holandsku 17. století. Protestanské obchodní Holandsko se stalo pozdějším domovem exulanta Jana Amose Komenského, jak všichni dobře vědí. Málo však víme o samotném Holandsku této doby. Zato Holanďané byli svým tehdejším tiskem dobře informováni o dění v Čechách. Náš spolustolovník Arthur der Weduwen v pražském hostinci vyprávěl tak barvitě o počátcích holandského tisku, v němž se pravidelně referovalo o vzdálených Čechách na prahu třicetileté války, že jsme se rozhodli tyto zprávy v prvních masově šířených novinách otisknout společně s jeho studií, která si podržela dobrodružný zájem a zvědavost historika patrnou z našeho rozhovoru. Holandská spojka nás přivedla ke Komenskému a vztahům s holandskými vědci, které se touto starou historickou vazbou stále obnovují. Retrospektiva jako rubrika je prostor, kde často připomínáme osobnosti české literární vědy, a proto tentokrát bylo logické vzpomenout badatelku, která svůj život zasvětila Janu Amosu Komenskému — Dagmar Čapkovou. Není náhoda, že vzpomínkou na ni přispěl i její holandský kolega Willem Frijhoff. Za přípravu retrospektivy děkujeme Arthurovi der Weduwenovi a Viole Parente-Čapkové.